

ARCHIVNÍ ČASOPIS

**OBSAH
INHALT
CONTENTS**

**ROČNÍK 73
ROK 2023**

**VYDÁVÁ ODBOR ARCHIVNÍ SPRÁVY A SPISOVÉ SLUŽBY MV ČR
V TISKÁRNĚ MINISTERSTVA VNITRA**

OBSAH

Úvod (Pavla Slavičková k AČ 1)	5
--------------------------------------	---

ČLÁNKY

Jana Vojtíšková: K typologii a terminologii předbělohorských písemností finanční povahy zvláště na příkladu královéhradecké městské kanceláře	7
Pavla Slavičková: Hlavní kniha v kamerálním účetnictví a dalších účetních soustavách	18
Marie Macková: Předávací a separační protokoly šlechtického fideikomisu v 19. století (na příkladu althannovského fideikomisu v Čechách).....	33
Marie Ryantová: Účty lobkovického panství Vysoký Chlumec ze 17. a počátku 18. století	42
Lenka Vrchotová: Mechanizace a její důsledky pro písemnou účetní produkci peněžních ústavů	57
Pavel Pumper: K otázce výpovědní hodnoty písemností finanční povahy dochovaných v pozůstalostních spisech kněží olomoucké (arci)diecéze z let 1746–1783	79
Ivana Ebelová: Židovské daně v písemnostech židovské komise v 18. století	94
Zbyněk Sviták: Zavádění kamerální systematiky u zeměpanských správních institucí na Moravě	109
Iryna Tiurmenko – Liudmyla Bozhuk – Yurii Smolnikov: Ukrajinské archivnictví během rusko-ukrajinské války: výzvy a hledání východisek z krizové situace (2022)	125
Karel Řeháček: K vývoji meziválečného slovenského archivnictví.....	152
Lenka Vrchotová: Banky jako mecenáši archivnictví	166
Lenka Bílková: Vliv vlhkosti a teploty na mechanické vlastnosti a chemickou stabilitu vybraných hygrokopických materiálů v archivních fondech	229
Karel Řeháček: Proměna českého archivnictví v letech okupace a po jejím skončení.....	258
Karel Maráz: K možnostem využití obecních a školních kronik jako pramene pro výzkum antropogenní činnosti člověka v lesích na příkladu Dražanské vrchoviny.....	341
Daniela Wallnerová: Domnělá zakládací listina oseckého kláštera z perspektivy barokní historiografie	379
Hynek Oberhel: Spor o archiv Lužického semináře.....	394
Martina Dvořáková: Dějiny fondu svobodozednářské literatury uložené v Oddělení rukopisů a starých tisků v MZK.....	409

PŘEDSTAVUJEME

Michal Wanner: Solomon Justus Buck (1884–1962).....	279
Michal Wanner: Osobnosti světového archivnictví – Charles Kecskemeti (1933–2021)	425

DISKUSE

Karel Řeháček: 874 let práce konzervátorů a restaurátorů Státního oblastního archivu v Plzni	180
Ivana Houšková: Jak zkrátit čekací lhůty ze současných 874 let	284

ZPRÁVY

Martin Nekola: Americký fond pro československé uprchlíky ve světle archivních pramenů.....	183
Jiří Cukr: Kde se narodil Emil Hácha?.....	193

Martin Rechterik: Zpráva o průběhu a obsahu DLM Forum Geoforum Prague 2022.....	198
Martin Rechterik: Zpráva o zahraniční pracovní cestě do Dánského národního archivu.....	202
Stanislav Bárta: Mezinárodní odborná konference – 700 let od zástavy města Chebu a Chebska Janu Lucemburskému, 4.–5. října 2022, Cheb	286
Věra Hanelová: XXIV. kolokvium českých, moravských a slovenských bibliografů v Hradci Králové	290
Jakub Doležal: Aktuální problémy českého archivnictví, 2. 12. 2022, Univerzita Hradec Králové. „Když to chtěj, vyplňuj...“ Evidence archiválií vs. archivní popis vs. poptávka veřejnosti nejen na příkladu spisového materiálu – rozpor nebo symbióza?	293
Pavel Koblasa: Problematika názvosloví na příkladu Černínů z Chudenic	306
Lenka Linhartová: Archivní medaile 2023	431
Ilona Dostálová: Zahraniční cesty Odboru archivní správy a spisové služby, Národního archivu, Moravského zemského archivu a státních oblastních archivu v roce 2022.....	433

OSOBNÍ ZPRÁVY

Jiří Novotný – Jiří Šouša: Významné životní výročí skromné archivářky českého textilu a historičky Ludmily Štěpánové.....	210
Hana Štěpánová Seichterová: Vzpomínka na Stanislavu Kovářovou.....	214
Marie Bláhová: 100 let od nar. prof. PhDr. Zdeňka Fialy, DrSc.	310
Ludmila Novotná: Zemřela PhDr. Květoslava Haubertová	323
Karol Bílek: Zdeněk Pousta 85.....	444
Karol Bílek: Kratičká gratulace Bobrovi k sedmdesátce [Ivo Navrátil].....	445

LITERATURA

Michal Wanner: Miscellanea Historico-Archivistica, Tom XXIX. 2022.....	215
Michal Wanner: Halina Dudała, Instrukcje różnych urzędów zakonnych. XVII – wieczna instrukcja organizacji klasztoru karmelitanek bosych, Edycja źródłowa wraz z komentarzem	216
Nikola Poláková: Karel Maráz (ed.), Mikulovské kolejní kabinety pomocných věd historických III.	217
Michal Wanner: Biografický slovník slovenských archivárov.....	220
Michal Wanner: Adam Perłakowski – Dariusz Rolnik – Filip Wolański (eds.), Konfederacje staropolskie: Między obowiązkami przywilejami a prawem Rzeczypospolitej XVI-XVII w.	221
Ludmila Sulitková: Mikuláš Čtvrtník, Archives and Records. Privacy, Personality Rights, and Access	327
Petr Kreuz: Minulostí Západočeského kraje 55, 2020.	331
Gabriela Krejčová Zavadilová: Vlastivědný sborník Pelhřimovska. Svazek 25-28. Vlastivědná ročenka.....	334
Karel Řeháček: Milan Augustin, Zaváté končiny karlovarské	446

AUTOŘI TOHOTO ČÍSLA

Číslo 1.....	120
Číslo 2.....	224
Číslo 3.....	336
Číslo 4.....	448

INHALT

Einleitung (Pavla Slavičková ad AČ 1/2023).....	5
---	---

ARTIKEL

Jana Vojtíšková: Zur Typologie und Terminologie von Schriftgut finanzieller Natur aus der Zeit vor der Schlacht am Weißen Berg, insbesondere am Beispiel der städtischen Kanzlei Königgrätz (Hradec Králové)	7
Pavla Slavičková: Hauptbuch in der Kameralbuchhaltung und anderen Buchhaltungssystemen.....	18
Marie Macková: Übertragungs- und Trennungsprotokolle adeliger Fideikommisses im 19. Jahrhundert (am Beispiel des Fideikommisses der Grafen von Althann in Böhmen).....	33
Marie Ryantová: Buchhaltung des Herrschaftsguts Hochchlumetz (Vysoký Chlumec) der Familie Lobkowitz aus dem 17. und frühen 18. Jahrhundert	42
Lenka Vrchotová: Mechanisierung und ihre Folgen für die schriftliche Produktion der Rechnungslegung von Kreditinstituten	57
Pavel Pumpr: Zur Frage der Beweiskraft von Schriftgut finanzieller Natur, die in den Nachlassakten von Priestern der Olmützer (Erz-)Diözese aus den Jahren 1746–1783 aufbewahrt werden.....	79
Ivana Ebelová: Judensteuern in den Dokumenten der Judenkommission im 18. Jahrhundert.....	94
Zbyněk Sviták: Die Einführung der kameralistischen Systematik in den Verwaltungsinstitutionen der Landverwaltung in Mähren	109
Iryna Tiurmenko – Liudmyla Bozhuk – Yurii Smolnikov: Ukrainische Archive im Russisch-Ukrainischen Krieg: Herausforderungen und Suche nach Auswegen aus der Krise (2022).....	125
Karel Řeháček: Zur Entwicklung des slowakischen Archivwesens in der Zwischenkriegszeit	152
Lenka Vrchotová: Banken als Mäzene des Archivwesens	166
Lenka Bílková: Auswirkung von Feuchtigkeit und Temperatur auf mechanische Eigenschaften und chemische Stabilität ausgewählter hygroskopischer Materialien in Archivbeständen	229
Karel Řeháček: Der Wandel des tschechischen Archivwesens während der Besatzungszeit und nach deren Ende	258
Karel Maráz: Zu den Möglichkeiten der Nutzung von Gemeinde- und Schulchroniken als Quelle für die Erforschung anthropogener menschlicher Waldaktivitäten am Beispiel des Drahaner Hochlandes....	341
Daniela Wallnerová: Die angebliche Gründungsurkunde des Klosters Osek (Ossegg) aus der Sicht der barocken Historiographie	379
Hynek Oberhel: Streit um das Archiv des Wendischen Seminars	394
Martina Dvořáková: Geschichte des Fundus der Freimaurer-Bibliothek in der Abteilung Handschriften und alte Drucke der Mährischen Landesbibliothek	409

WIR STELLEN VOR

Michal Wanner: Solomon Justus Buck (1884–1962).....	279
Michal Wanner: Persönlichkeiten der Archivwesens in der Welt – Charles Kecskemeti (1933–2021)	425

DISKUSSION

Karel Řeháček: 874 Jahre Arbeiten der Konservatoren und Restauratoren des Staatlichen Gebietsarchivs Pilsen	180
--	-----

Ivana Hloušková: Wie könnten die aktuellen Wartezeiten von 874 Jahren verkürzt werden?	284
---	-----

NACHRICHTEN

Martin Nekola: Der Amerikanische Fonds für tschechoslowakische Flüchtlinge im Licht von Archivrechnen	183
Jiří Cukr: Wo wurde Emil Hácha geboren?.....	193
Martin Rechterik: Bericht über den Ablauf und Inhalt des DLM-Forums Geoforum Prag 2022	198
Martin Rechterik: Bericht über die Auslandsdienstreife ins Dänische Nationalarchiv	202
Stanislav Bárta: Internationale Fachkonferenz – 700 Jahre seit der Verpfändung der Stadt Eger und des Egerlands an Johann von Luxemburg, 4.–5. Oktober 2022, Eger.....	286
Věra Hanelová: XXIV. Kolloquium der tschechischen, mährischen und slowakischen Bibliographen in Königgrätz	290
Jakub Doležal: Aktuelle Probleme des tschechischen Archivwesens, 2. Dezember 2022, Universität Königgrätz.....	293
Pavel Koblasa: Probleme der Nomenklatur von Archivfonds am Beispiel des Geschlechts Czernin von und zu Chudenitz.....	306
Lenka Linhartová: Medaille für Verdienste im tschechischen Archivwesen 2023	431
Ilna Dostálová: Auslandsreisen der Abteilung für Archivverwaltung und Schriftgutverwaltung, des Nationalarchivs, des Mährischen Landesarchivs und der Staatlichen Gebietsarchive im Jahr 2022.....	433

PERSÖNLICHE NACHRICHTEN

Jiří Novotný – Jiří Šouša: Bedeutendes Lebensjubiläum der bescheidenen tschechischen Textilarchivarin und Historikerin Ludmila Štěpánová.....	210
Hana Štěpánová Seichterová: Erinnerung an Stanislava Kovářová	214
Marie Bláhová: 100 Jahre seit der Geburt von Prof. PhDr. Zdeněk Fiala, DrSc.	310
Ludmila Novotná: PhDr. Květoslava Haubertová ist gestorben.....	323
Karol Bílek: Zdeněk Pousta 85.....	444
Karol Bílek: Kurzer Glückwunsch an „Bohr“ zu seinem siebzigsten Geburtstag [Ivo Navrátil]	445

LITERATUR

Michal Wanner: Miscellanea Historico-Archivistica, Tom XXIX. 2022.....	215
Michal Wanner: Halina Dudała, Instrukcje różnych urzędów zakonnych. XVII – wieczna instrukcja organizacji klasztoru karmelitanek bosych, Edycja źródłowa wraz z komentarzem	216
Nikola Poláková: Karel Maráz (Hrsg.), Mikulover [Nikolsburger] Kollegkabinette der historischen Hilfswissenschaften III. (Mikulovské kolejní kabinety pomocných věd historických III.).....	217
Michal Wanner: Biografický slovník slovenských archivárov [Biographisches Wörterbuch slowakischer Archivare.]	220
Michal Wanner: Adam Perłakowski – Dariusz Rolnik – Filip Wolański (eds.), Konfederacje staropolskie: Między obowiązkami przywilejami a prawem Rzeczypospolitej XVI-XVII w. [Altpolnische Konföderationen: zwischen Pflichten, Privilegien und dem Recht der Republik Polen im 16.–17. Jahrhundert.].....	221
Ludmila Sulitková: Mikuláš Čtvrtník, Archives and Records. Privacy, Personality Rights, and Access.....	327

Petr Kreuz: Durch die Vergangenheit der Westböhmischen Region 55, 2020. (Minulostí Západočeského kraje)	331
Gabriela Krejčová Zavadilová: Heimatkundlicher Sammelband der Region Pelhřimov. Bd. 25–28. Heimatkundliches Jahrbuch. (Vlastivědný sborník Pelhřimovska. Svazek 25–28. Vlastivědná ročenka.)	334
Karel Řeháček: Milan Augustin, Zaváté končiny karlovarské (Die verwehte Gegend Karlsbads).....	446

AUTOREN DIESER NUMMER

Nummer 1	120
Nummer 2	224
Nummer 3	336
Nummer 4	448

CONTENTS

Introduction (Pavla Slavičková ad AČ 1/2023).....	5
---	---

ARTICLES

Jana Vojtíšková: On the Typology and Terminology of Financial Documents in the Period before the Battle of White Mountain as Demonstrated on the Example of the Hradec Králové Town Office	7
Pavla Slavičková: General Ledger in Cameral Accounting and Other Accounting Systems.....	18
Marie Macková: Handover and Separation Records of Noble Fideicommissum in the 19th Century (as Demonstrated on the Example of the Althann Fideicommissum in Bohemia).....	33
Marie Ryantová: Accounts of the Lobkowitz Estate of Vysoký Chlumeč from the 17th and Early 18th Century	42
Lenka Vrchotová: Mechanisation and Its Impact on the Written Accounting Documents of Financial Institutions	57
Pavel Pumper: On the Testimonial Value of Financial Documents Preserved in the Probate Records of Clerics of the (Arch)diocese of Olomouc from 1746 to 1783	79
Ivana Ebelová: Jewish Taxes in the Documents of the Jewish Commission in the 18th Century	94
Zbyněk Sviták: The Introduction of the Cameral System in the Provincial Administrative Institutions in Moravia.....	109
Iryna Tiurmenko – Liudmyla Bozhuk – Yurii Smolnikov: Ukrainian Archives in the Russian-Ukrainian War: Challenges and Search for Ways Out of the Crisis (2022).....	125
Karel Řeháček: On the Development of Inter-War Slovak Archives	152
Lenka Vrchotová: Banks as Patrons of Archives	166
Lenka Bílková: Effect of Humidity and Temperature on Mechanical Properties and Chemical Stability of Selected Hygroscopic Materials in Archival Fonds	229
Karel Řeháček: The Transformation of Czech Archiving During and After the Occupation	258
Karel Maráz: On the Possibilities of Using Municipal and School Chronicles as a Source for Research on Anthropogenic Human Activity in Forests on the Example on the Drahaný Highlands.....	341
Daniela Wallnerová: The Purported Osek Monastery Foundation Deed through the Prism of the Historiography of the Baroque	379
Hynek Oberhel: Dispute over the Lusatian Seminary Archive	394
Martina Dvořáková: Origins of the Collection of Masonic Literature Held by the Department of Manuscripts and Early Prints in the Moravian Library	409

INTRODUCING

Michal Wanner: Solomon Justus Buck (1884–1962).....	279
Michal Wanner: Prominent International Archival Scientists – Charles Kecskemeti (1933–2021).....	425

DISCUSSION

Karel Řeháček: 874 Years of Work of the Conservators and Restorers at the State Regional Archives in Plzeň.....	180
Ivana Hloušková: How to Reduce Waiting Times from the Current 874 Years	284

REPORTS

Martin Nekola: The American Fund for Czechoslovak Refugees in the Light of Archival sources.....	183
Jiří Cukr: Where was Emil Hácha Born?.....	193
Martin Rechterik: Report on the DLM Forum Geoforum Prague 2022.....	198
Martin Rechterik: Report on a Foreign Visit to the Danish National Archives.....	202
Stanislav Bárta: International Professional Conference – 700 Years Since the Pledge of the Town of Cheb and its Region to John of Luxembourg, 4–5 October 2022, Cheb.....	286
Věra Hanelová: XXIV. Colloquium of Czech, Moravian and Slovak Bibliographers in Hradec Králové.....	290
Jakub Doležal: Current Problems of Czech Archiving, 2 December 2022, University of Hradec Králové.....	293
Pavel Koblasa: Problems of Nomenclature of Archive Funds on the Example Černínů z Chudenic.....	306
Lenka Linhartová: Merit Medal for the Contribution to Czech Archives 2023.....	431
Iлона Dostálová: Foreign trips of the Archiving Administration and Filing Service Department, National Archives, Moravian Provincial Archives and State Regional Archives in 2022.....	433

INDIVIDUAL REPORTS

Jiří Novotný – Jiří Šouša: Significant Life Anniversary of Ludmila Štěpánová, a Historian and Modest Archivist of Czech Textiles.....	210
Hana Štěpánová Seichterová: In memory of Stanislava Kovářová.....	214
Marie Bláhová: 100 Years Since the Birth of Prof. PhDr. Zdeněk Fiala, DrSc.....	310
Ludmila Novotná: PhDr. Květoslava Haubertová has Passed Away.....	323
Karol Bílek: Zdeněk Pousta 85.....	444
Karol Bílek: A Short Congratulation to „Bohr“ on his 70th Birthday [Ivo Navrátil].....	445

BOOK REVIEWS

Michal Wanner: Miscellanea Historico-Archivistica, Tom XXIX. 2022.....	215
Michal Wanner: Halina Dudała, Instrukcje różnych urzędów zakonnych. XVII – wieczna instrukcja organizacji klasztoru karmelitanek bosych, Edycja źródłowa wraz z komentarzem.....	216
Nikola Poláková: Karel Maráz (ed.), Mikulov College Cabinets of Auxiliary Sciences of History III.	217
Michal Wanner: Biografický slovník slovenských archivárov. [Biographical Dictionary of Slovak Archivists.].....	220
Michal Wanner: Adam Perłakowski – Dariusz Rolnik – Filip Wolański (eds.), Konfederacje staropolskie: Między obowiązkami przywilejami a prawem Rzeczypospolitej XVI-XVII w. [Old Polish Confederations: between Duties, Privileges and the Law of the Republic of Poland in the 16th-17th Centuries.].....	221
Ludmila Sulitková: Mikuláš Čtvrtník, Archives and Records. Privacy, Personality Rights, and Access.....	327
Peter Kreuz: A Journey Through the Past of the West Bohemian Region 55, 2020.....	331
Gabriela Krejčová Zavadilová: Homeland History Collection of the Pelhřimov region. Volume 25–28. The Homeland History Yearbook.....	334
Karel Řeháček: Milan Augustin, Zaváté končiny karlovarské (The Windswept Region of Karlovy Vary).....	446

THIS ISSUE'S WRITERS

Number 1	120
Number 2	224
Number 3	336
Number 4	448

